

EPILEPSI ETTER HJERNESLAG

Etter et hjerneslag vil noen få et enkelt epileptisk anfall innen de første to ukene, og noen få vil utvikle epilepsi – en tendens til å få flere anfall. Dersom dette blir behandlet, vil de fleste kunne kontrollere sine anfall. Dette faktaarket beskriver hva epilepsi er, hvordan man stiller diagnosen og hvordan epilepsi blir behandlet. Det gir også råd om hva man skal gjøre om man får epileptiske anfall.

Epilepsi er en tendens til å få gjentagne anfall. Det som er typisk for epilepsi er at anfallet starter i hjernen og ikke andre steder i kroppen.

Epileptiske anfall opptrer hos 2-5 % av pasienter med hjerneslag. Slike anfall er vanligst ved store hjerneinfarkt, ved blødninger og ved lesjoner som involverer hjernebarken. Om lag 50 % av de som har et krampeanfall ved debut av slaget vil oppleve nye epileptiske anfall i det videre forløpet. Risikoen for å få et epileptisk anfall minker dess lenger tid det er siden man hadde hjerneslaget.

Hva er epileptiske anfall?

Cellene i hjernen kommuniserer med hverandre og med muskler ved elektriske signaler gjennom nervefibrene. Ved epilepsi er den elektriske aktiviteten kommet ut av kontroll, og en plutselig kraftig elektrisk aktivitet kan resultere i et anfall.

Det er mer enn 40 forskjellige typer anfall; fra at man føler seg nummen eller kribling til at man blir bevisstløs. Dette gjør at man av og til blir usikker på om det er epilepsi eller noe annet som for eksempel slag. Noen vil tro at slik kribling kan være en TIA (drypp). Det vil nok da være et epileptisk anfall og ikke slag. Men om man oppdager dette, skal man straks dra til sykehus.

Partielt anfall

Noen anfall berører bare deler av hjernen. Disse kalles partielle anfall. Ved slike anfall vil du være ved bevissthet og registrere omgivelsene eller du blir forvirret og blir ute av stand til å svare. De forskjellige deler av hjernen styrer forskjellige funksjoner. Det vil derfor være som ved hjerneslag at utslaget ved partielle anfall er avhengig av hvor i hjernen angrepet inntreffer. Symptomer på partielle anfall kan være:

- Forandring i følsomhet, f.eks. en kriblende følelse som sprer seg til andre deler av kroppen
- Stivhet i deler av kroppen, for eksempel arm eller hånd
- Synsforstyrrelse, for eksempel blinkende lys.

Generelle krampeanfall

Generelle anfall involverer både høyre og venstre side av hjernen. Vanligvis ved slike anfall vil man bli bevisstløs, musklene blir stive og man faller bakover. Etterpå vil kroppen gå over i rykninger. Det kan bli vanskelig å puste og man kan late vannet ufrivillig. Etter anfallet blir man sliten og forvirret en stund, og det tar litt tid før man kommer seg igjen.

Status epilepticus

Status epilepticus er anfall som varer i 30 minutter eller mer eller som består av flere anfall i en serie uten at man er bevisst imellom. 13 % av personer som får anfall etter hjerneslag har fått disse anfallene. Dersom noen får anfall som varer mer enn 5 minutter, må man ringe 113 straks. Personer som har slike anfall vil bli behandlet med nerveberoligende medikamenter.

Hvordan stiller man diagnosen epilepsi?

Dersom du ikke er på sykehus og du tror du har hatt et epileptisk anfall, må du oppsøke din fastlege. Han vil da sende deg til spesialist.

Det er ikke sikkert du husker anfallet. Det vil da være gunstig om noen som har sett det blir med deg til spesialisten. For å stadfeste om du har epilepsi blir det tatt en elektroencefalogram (EEG). En slik test tar normalt ca en time.

Hvordan behandler man epilepsi?

Det er ingen medisin som kurerer epilepsi, men det er medisiner som hindrer anfall slik at man kan leve et normalt liv. Behandling av epilepsi etter hjerneslag foregår på samme måte som annen behandling av epilepsi. Et enkelt tilfelle av anfall etter hjerneslag trenger normalt ingen behandling. Hvis anfallene gjentar seg må man medisineres.

Det er mange forskjellige medisiner for epilepsi og alle kalles anti-epileptiske medisiner. De demper den elektriske aktiviteten i hjernen, noe som fører til at man føler seg trett. Noen trenger en kombinasjon av flere anti-epileptiske medisiner for å bli anfallsfri.

Førstehjelp ved epileptiske anfall

Hvordan man hjelper en person som får et anfall avhenger av typen anfall. Retningslinjene nedenfor er relevante:

- Beskytt personen for skade og legg en "pute" under hodet
- Løsne stramme klesplagg
- Ikke beveg personen
- Ikke putt noe i munnen
- Når anfallet har stoppet, sjekk om personen puster normalt. Snu ham i stabilt sideleie dersom han er bevisstløs
- Ikke gi ham noe å drikke eller spise
- Vær rolig og bli ved personen til han har kommet seg
- Noter hvor lenge anfallet varte
- Ring 113 dersom
 - Et anfall følger etter et annet
 - Anfallet varer mer enn fem minutter eller om han er bevisstløs mer enn ti minutter
 - Personen har skadet seg eller har problemer med å puste
 - Om du vet det er personens første anfall

Faktaark Epilepsi

Kjøring

Dersom du har et anfall, må du slutte å kjøre og informere din fastlege. Når du kan kjøre igjen vil bli bestemt av spesialist, normalt ett år etter siste anfall.